

W trosce o Naturę

/// MAGAZYN O RECYKLINGU /// nr 37/2015 ///

ISSN 1644-9231

**Ochrona zasobów
przyrodniczych Europy
nadrzędnym celem UE**

**Dla środowiska
i społeczeństwa**

EkoPaka – edukacja
ekologiczna dla najmłodszych

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne 2

EKOFAKTY

Ochrona zasobów przyrodniczych Europy nadrzędnym celem UE 3

PREZENTACJA

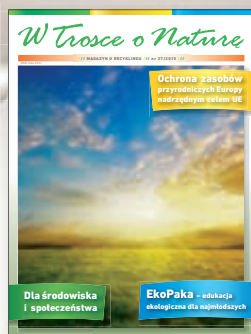
Dla środowiska i społeczeństwa 4

O NAS

Ekolider prowadzi lokalną społeczność w przyszłość 6

EDUKACJA

EkoPaka – edukacja ekologiczna dla najmłodszych 7

W trosce o Naturę

/// MAGAZYN O RECYKLINGU ///

Wydawca:

Polski System Recyklingu
Organizacja Odzysku Opakowań SA
ul. Modlińska 225c, 03-120 Warszawa
tel.: 22 519 41 41, fax: 22 519 41 40
www.psrpl

Prezes Zarządu: Paweł Lesiak
Współpraca:

Polska Izba Ekologii
ul. Warszawska 3, 40-009 Katowice
tel./fax: 32 253 51 55
www.pie.pl

Druk:
PoligrafiaPlus
ul. Porcelanowa 11c, 40-246 Katowice
tel. 32 730 32 32

e-mail: biuro@grupainfomax.com
Zdjęcie na okładce: (www.fotolia.com)
Zdjęcia w numerze: (www.fotolia.com)
Egzemplarz bezpłatny

Szanowni Państwo,

czy zależy nam na ochronie środowiska? Pytając w ten sposób, gubimy sens i główne przesłanie. Przyroda, środowisko to nie są abstrakcyjne hasła. Za nimi kryje się pytanie o nasze miejsce do życia i warunki tego życia. Dziś i jutro. Jesteśmy częścią systemu eksploatującego zasoby naturalne, generującego odpady. To od nas – właścicieli firm, decydentów, pedagogów, mieszkańców i konsumentów – zależy wybór drogi. Wybierzmy tę bardziej zieloną.

Na kolejnych stronach pokazujemy, że troska o naturę to cały zestaw inicjatyw: od tworzenia przepisów, poprzez system zbiórki odpadów i ich przetwarzania, po edukację ekologiczną zaczynającą się już w przedszkolu. Każdy z tych etapów stawia nas przed wyborem: działać solidnie, z myślą o długofalowych efektach, czy doraźnie, licząc na poklask? Kształcić postawy i wyrabiać nawyki od dziecka czy później walczyć ze złymi nawykami u dorosłych?

Rolą tych bardziej świadomych – a wierzę, że w tej grupie są czytelnicy naszego magazynu – jest otwieranie oczu tym, którzy nie wiedzą, nie chcą widzieć potrzeby zmian, i pokazywanie im szans i możliwości. Profesjonalny recykling to rosnąca gałąź gospodarki – nowe miejsca pracy, lepsza jakość życia. Takiej zielonej przyszłości życzymy sobie nawzajem i na taką przyszłość pracujemy.

O' v dÓKdrh j

Prezes Zarządu
Polski System Recyklingu
Organizacja Odzysku Opakowań SA

Ochrona zasobów przyrodniczych Europy nadrzędnym celem UE

W ciągu ostatnich 25 lat w Unii Europejskiej zbudowano rozległą sieć 26 tys. obszarów chronionych we wszystkich państwach członkowskich, o łącznej powierzchni ponad 750 tys. km², obejmującą 18 proc. obszaru lądowego UE (dane: KE 2015).

Natura 2000 to największa sieć obszarów chronionych na świecie. Sieć ta i olbrzymia legislacja z nią związana są świadectwem znaczenia, jakie Unia Europejska i rządy państw członkowskich przywiązują do bioróżnorodności. Jednocześnie coraz częściej zwraca się uwagę, że dla zachowania w odpowiednim stanie niezbędnych nam do życia zasobów przyrodniczych ochrona musi sięgać dalej i objąć nie tylko wybrane formy, ale w zasadzie wszystkie ekosystemy – jako funkcjonalną całość.

Bioróżnorodność to – w dużym uproszczeniu – uwarunkowania przyrodnicze, w jakich funkcjonujemy i od jakich zależy każdy biznes.

Bioróżnorodność ma kluczowe znaczenie dla życia i zdrowia ludzkiego, gospodarki i – w konsekwencji – dobrobytu społeczeństw, a obecnie jej utrata zmniejsza każdego roku globalny PKB o 3 proc. Między innymi z tych względów postępująca utrata bioróżnorodności została uznana przez instytucje międzynarodowe za jedno z podstawowych zagrożeń dla gospodarek na świecie, a dla społeczeństw za olbrzymi koszt gospodarczy – czego aspektów dotychczas nie uwzględniano w stopniu wystarczającym w globalnych i lokalnych politykach gospodarczych państw.

Powstrzymanie utraty i ochrona bioróżnorodności oraz odtworzenie ekosystemów to obecnie priorytety Unii Europejskiej.

W celu ich realizacji są wprowadzane regulacje, które mają odwrócić trend negatywnych zmian w ramach ekosystemów. Co bardzo istotne, zmiany prawa, które obserwujemy, nie obejmują wyłącznie zagadnień ochrony przyrody czy nawet szerzej prawa ochrony środowiska, jak można by sądzić, słysząc termin „bioróżnorodność”. Wprowadzane są konsekwentnie i systematycznie kompleksowe zmiany całego prawodawstwa i sposobu egzekwowania istniejących przepisów. Dotyczy to wszystkich sektorów i branż.

Zmiany te w najszerszym ujęciu dotyczą uwzględnienia kwestii ochrony różnorodności biologicznej w opracowywaniu, wdrażaniu i finansowaniu wszystkich innych strategii i polityk unijnych, takich jak rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo, polityka regionalna i spójność, energia, przemysł, transport, turystyka, współpraca na rzecz rozwoju, badania i innowacje.

Od 2011 roku obserwujemy zmiany w przepisach prawa przekrojowo przez wszystkie sektory, trwają intensywne prace nad nowymi,

nieznanymi dotąd w Europie mechanizmami i narzędziami ochrony i wyceny ekosystemów. Powstają też nowe instrumenty finansowe, których celem jest także zachęcenie przedsiębiorców do zmiany dotychczasowych modeli biznesowych na takie, które są efektywne przyrodniczo.

W kwietniu 2015 r. Komisja Europejska i Europejski Bank Inwestycyjny uruchomiły nowy mechanizm finansowania kapitału naturalnego (NCFE). Mechanizm stworzono po to, aby udowodnić, że projekty inwestycyjne związane z przyrodą mogą generować przychody lub oszczędności kosztów, przy jednoczesnej ochronie bioróżnorodności i realizacji celów związanych z przystosowaniem do zmian klimatu. Faza pilotażowa NCFE potrwa trzy lata. W tym okresie udostępniona zostanie łączna suma 100-125 mln euro na inwestycje w 9-12 projektów i działań.

Zmieniające się przepisy prawa ingerują w proces inwestycyjny (w zakresie ocen oddziaływania), działalność operacyjną (ograniczenia w zakresie korzystania ze środowiska) w całym łańcuchu dostaw oraz zakładają wprowadzenie i rozwijanie nowych instrumentów ekonomicznych i prawnych, które będą umożliwiały osiągnięcie celu, jakim jest zerowa utrata bioróżnorodności w działalności gospodarczej („no net loss”).

Zmieniają się także zasady i kryteria finansowania inwestycji przez instytucje publiczne i prywatne.

Środki publiczne nie będą wydatkowane na przedsięwzięcia, projekty i inwestycje, które negatywnie wpływają na bioróżnorodność, a osiągnięcie celu, jakim jest zerowa utrata bioróżnorodności, już stało się wymogiem przy większości projektów finansowanych z funduszy publicznych. Także komercyjne instytucje finansowe włączają aspekt bioróżnorodności do kryteriów szacowania ryzyka inwestycyjnego, a wymogi tzw. Equator Principles, gdzie dokonuje się oceny poziomu ryzyka inwestycji przez pryzmat wpływu na ekosystemy, stają się już standardem na wielu rynkach finansowych (dane: Equator Principles, 2015).

Obecnie w Europie trwają prace nad zasadami i metodologią wyceny usług ekosystemowych, których celem pośrednim jest uwzględnienie tych wartości w systemach rachunkowości jako podstawa wdrażania bardziej zrównoważonych strategii. Celem ostatecznym jest mię-

dzy innymi wprowadzenie na stałe do systemu finansowego opłat za korzystanie z usług ekosystemowych. Najbardziej zaawansowane prace dotyczą wrażliwego i deficytowego zasobu Europy, jakim jest woda, zatem w tym obszarze wkrótce możemy spodziewać się zmian.

Jednocześnie pracuje się nad przeprowadzeniem szczegółowej oceny negatywnego wpływu różnych sektorów gospodarki na różnorodność biologiczną, co również z pewnością znajdzie swoje odzwierciedlenie w nowych regulacjach.

Zasięg i skala tych zmian jest konsekwencją konstatacji potwierdzonej wieloma raportami i analizami opracowywanymi w szczególności na zlecenie Komisji Europejskiej, z których płynnie jeden wniosek: utrata bioróżnorodności jest faktem i ten trend będzie się pogłębiał w związku ze zmianami klimatycznymi, modelem konsumpcji rozwijających się społeczeństw oraz rosnącą w związku z tym presją na środowisko i przyrodę. **Faktem jest też, iż właściwy poziom usług ekosystemowych jest podstawą funkcjonowania zdrowej gospodarki.**

Coraz więcej przykładów z biznesu pokazuje, że to samo ryzyko, jeżeli jest odpowiednio i wcześniej zaadresowane, może stanowić równocześnie szansę dla budowania długofalowej przewagi konkurencyjnej na rynku i poprawy standingu finansowego. **Największe firmy już dostrzegły, że w obecnych warunkach „zdolność do przetrwania” oraz rentowna działalność wymaga uwzględnienia w strategii uwarunkowań i mechanizmów, jakimi rządzi się przyroda.** Działania na rzecz odbudowy ekosystemów i różnorodności biologicznej mogą więc przyczynić się w istotny sposób do wykształcania nowych kompetencji i generowania nowych możliwości gospodarczych. Jak wiele firm odpowiednio wcześniej zauważył ten trend i wykorzysta tę szansę dla swojego rozwoju i stabilnego wzrostu?

Joanna Daniłowicz

radca prawny, prezes Polskiej Fundacji Biznes dla Bioróżnorodności
Polska Platforma Biznes@Bioróżnorodność

Aneta Pacek-Łopalewska

radca prawny, wiceprezes Fundacji
www.pfbb.pl

Dla środowiska i społeczeństwa

Zakład Zagospodarowania Odpadów w Marszowie położony jest w województwie lubuskim, w gminie Żary, w odległości około jednego kilometra od miejscowości Marszów, w pobliżu drogi krajowej nr 12 Żary – Żagań.

Teren Zakładu zajmuje około 12 ha powierzchni.

Zakład rozpoczął swoją działalność 2 lutego 2015 r. Jest on regionalną instalacją przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) dla dwudziestu dwóch gmin należących do regionu zachodniego województwa lubuskiego: Bobrowice, Brody, Bytnica, Gozdnicza, Gubin (gmina i miasto), Itowa, Jasień, Krosno Odrzańskie, Lipinki Łużyckie, Lubsko, Łęknica, Maszewo, Nowogród Bobrzański, Przewóz, Trzebiel, Tuplice, Wymiarki, Żagań (gmina i miasto), Żary (gmina i miasto).

System gospodarki odpadami ZZO Marszów objął już swym zasięgiem ponad 200 tysięcy mieszkańców.

Ważna inicjatywa...

ZZO Marszów powstał z inicjatywy piętnastu gmin należących do **Łużyckiego Związ-**

ku Gmin, w skład którego wchodzi: Brody, Gozdnicza, Gubin (miasto), Itowa, Jasień, Lipinki Łużyckie, Lubsko, Łęknica, Trzebiel, Tuplice, Wymiarki, Żagań (gmina i miasto), Żary (gmina i miasto).

Do realizacji projektu pod nazwą: „Gospodarka odpadami w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego” samorządy powołały spółkę prawa handlowego: „Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o.”.

Spółka w 2010 roku podpisała umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie projektu ze środków Funduszu Spójności w ramach **Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.**

Cenny projekt

Zakres projektu obejmował:

- budowę Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Marszowie, gmina Żary;

- budowę Stacji Przetadunkowej Odpadów w Lubsku;

- rekultywację składowisk odpadów: w Chelmiczy (gmina Tuplice), w Chrobrowie (gmina Żagań), w Lubsku i w Drzeńsku Małym (gmina Gubin). Dzięki rekultywacjom przywróciliśmy naturze 11 hektarów terenu zielonego.

Całkowity koszt projektu zamknął się w kwocie ponad 128 mln zł brutto, zaś dofinansowanie unijne z Funduszu Spójności stanowiło ponad 59 mln zł netto. Koszt budowy ZZO Marszów wyniósł ponad 83 miliony zł brutto. Spółka Zakład Zagospodarowania Odpadów jest właścicielem i operatorem ZZO Marszów.

Nowocześnie i skutecznie

ZZO Marszów funkcjonuje w oparciu o technologię mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP).

Całkowita przepustowość Zakładu wynosi min. 72 000 Mg/rok odpadów komunalnych rocznie.

W Zakładzie zagospodarowywane są – między innymi – następujące strumienie odpadów:

- zmieszane odpady komunalne;
- odpady surowcowe i opakowaniowe zbierane selektywnie;
- odpady biodegradowalne zbierane selektywnie;
- odpady zielone;
- odpady wielkogabarytowe;
- odpady budowlane zbierane selektywnie.

Zakład w Marszowie składa się z następujących elementów:

- segmentu przyjmowania i ewidencji odpadów (dwie wagi elektroniczne: wjazdowa i wyjazdowa);
- segmentu segregacji mechaniczno-manualnej odpadów zmieszanych i zbieranych selektywnie, czyli **sortowni** o przepustowości 46 000 Mg/rok strumienia odpadów komunalnych zmieszanych;
- segmentu stabilizacji tlenowej odpadów biodegradowalnych i zielonych, czyli **kompostowni** (instalacja intensywnej stabilizacji tlenowej o przepustowości 27 000 Mg/rok, plac dojrzwania kompostu i waloryzacji stabilizatu);

- punktu demontażu odpadów wielkogabarytowych;
- stacji kruszenia i magazynowania odpadów budowlanych;
- segmentu tymczasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych;
- segmentu podczyszczania wód opadowych;
- kwatery składowej balastu.

Głównymi obiektami ZZO Marszów są sortownia i kompostownia. Linia sortownicza składa się ze specjalistycznych urządzeń: rozrywarki do worków, sita bębnowego, dwóch separatorów metali, separatora balistycznego, czterech separatorów optycznych, separatora niemetali, rozdrabniacza I stopnia, rozdrabniacza II stopnia, prasy belującej oraz sześciu kabin sortowniczych, w których pracownicy manualnie wydzielają surowce wtórne.

W procesie sortowania odpadów komunalnych wydzielane są następujące produkty: surowce wtórne, surowiec do produkcji paliwa alternatywnego RDF, frakcja biodegradowalna oraz balast. W ZZO Marszów odzyskuje się takie surowce wtórne jak: makulatura, tetrapaki, szkło kolorowe i bezbarwne, tworzywa sztuczne oraz metale.

Odpady biodegradowalne wydzielone w procesie sortowania odpadów zmieszanych trafiają do kompostowni, w skład której wchodzi:

- instalacja intensywnej stabilizacji tleno-

wej (przepustowość 27 000 Mg/rok);

- plac dojrzwania kompostu i waloryzacji stabilizatu.

Kompostownia składa się z ośmiu zamkniętych, żelbetowych komór, w których zachodzi biologiczne przetworzenie odpadów biodegradowalnych i zielonych z wykorzystaniem napowietrzania, nawadniania z automatyczną kontrolą procesu.

Kwaterna składowiska o powierzchni ponad 3 ha posiada zabezpieczenia w postaci: potrójnego uszczelnienia (sztuczna bariera geologiczna, folia PEHD, geowłóknina polietylenowa), warstwy ochronno-filtracyjnej żwirowej, systemu drenażowego do odprowadzania odcieków, systemu ujęcia i odprowadzania gazu składowiskowego.

Działalność ekologiczna i społeczna ZZO Marszów

Obecnie realizujemy program edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży pod nazwą „EKOSZKOŁA”, w ramach którego wprowadzamy grupy zorganizowane po terenie Zakładu, organizujemy lekcje i warsztaty dla dzieci, traktujące o tematyce gospodarki odpadami.

Angażujemy się również w liczne działania na rzecz mieszkańców regionu poprzez organizację dni otwartych ZZO Marszów, festynów rodzinnych oraz akcji ekologicznych.

Tytuł i śródtytuły pochodzą od Redakcji

Ekolider prowadzi lokalną społeczność w przyszłość

Dzieci i młodzież z terenu powiatu garwolińskiego z pomocą pedagogów od 10 lat prześcigają się w ilościach zebranych surowców wtórnych. We wszystkich edycjach konkursu „Odzyskana przyroda” zebrano ponad 1000 ton opadów. Jubileuszową edycję – organizowaną przez firmę Ekolider oraz Polski System Recyklingu Organizacja Odzysku Opakowań SA – podsumowano podczas pikniku ekologicznego.

Konkurs polega na zbieraniu makulatury, szkła, plastiku, aluminium oraz baterii. Biorą w nim udział placówki edukacyjne – w tym roku aż 47, w tym 12 przedszkoli, które po raz pierwszy włączyły się do akcji. Młodzi uczestnicy zebrali: 12,1 ton tworzyw sztucznych, 18,6 ton szkła, 53,1 ton makulatury oraz 4,1 ton baterii. Ostateczny wynik dało odniesienie ilości zebranych odpadów w przeliczeniu na liczbę uczniów. Zwycięzcy poszczególnych kategorii otrzymali czek na 1000 zł oraz cenne nagrody rzeczowe.

Wiele surowców wtórnych trafi dzięki Wam do recyklingu, zamiast w miejsca niepowołane. Za to Wam wszystkim dziękuję – podkreślił podczas podsumowania konkursu Jarosław Wyglądała, właściciel firmy Ekolider. Przypominał również, że wszystko zaczęło się 10 lat temu od pomysłu pracownicy firmy, Anny Cmiel. Tak ogromny sukces nie byłby możliwy bez pomocy nauczycieli i dyrektorów szkół oraz rodziców, którzy pozytywnie odpowiedzieli na nasz apel – zaznaczała pomysłodawczyni.

Świętowaniu sukcesów sprzyjała atmosfera pikniku zorganizowanego przy siedzibie firmy Ekolider w Lucinie. Współorganizatorem imprezy był Polski System Recyklingu. Najmłodszy mogli wyszaleć się na „dmuchańcach” i trampolinach, nieco starsi zaś zmierzyć się z torem przeszkód pokonywanym na rowerze przeciwskrętnym. Program pikniku obfitował w pokazy (m.in. karate, ratownictwa medycznego, sprawności ułanów) oraz występy (zespoły Skalar, The Lovers, Dimer).

Zwycięzcy konkursu „Odzyskana przyroda” w poszczególnych kategoriach:

Makulatura: Publiczna Szkoła Podstawowa w Żabiańcu

Baterie: Publiczna Szkoła Podstawowa w Iwowie

Szkło: Publiczne Gimnazjum w Życzynie

Plastik: Publiczne Gimnazjum w Życzynie

Zebrałiśmy
razem

w 2015 r.

MAKULATURA

53,186
ton

SZKŁO

18,661
ton

BATERIE

4,146
ton

PLASTIK

12,124
ton

Zebrałiśmy
razem przez

10 lat

MAKULATURA

557,00
ton

SZKŁO

358,667
ton

BATERIE

24,943
ton

PLASTIK

120,846
ton

EkoPaka – edukacja ekologiczna dla najmłodszych

50 bibliotek w całej Polsce, co najmniej 6 tys. odbiorców, 4 pakiety edukacyjne na temat surowców – tak w skrócie wygląda program Interseroh „EkoPaka – zamykamy obieg surowców”. W bieżącym roku szkolnym wybrane biblioteki otrzymają od firmy INTERSEROH Organizacja Odzysku Opakowań S.A. EkoPaki – zestawy edukacyjno-zabawowe na temat recyklingu opakowań i zrównoważonego rozwoju. To pierwszy tak duży program edukacji ekologicznej zainicjowany przez firmę Interseroh, a realizowany przez biblioteki z myślą o dzieciach w wieku wczesnoszkolnym.

Projekt ma na celu pokazanie, czym jest zamknięty obieg surowców, aby dzieci rozumiały, że to, co zostaje z produktów – opakowania, zużyte elementy – to nie śmieci, ale materiał, z którego można stworzyć coś nowego.

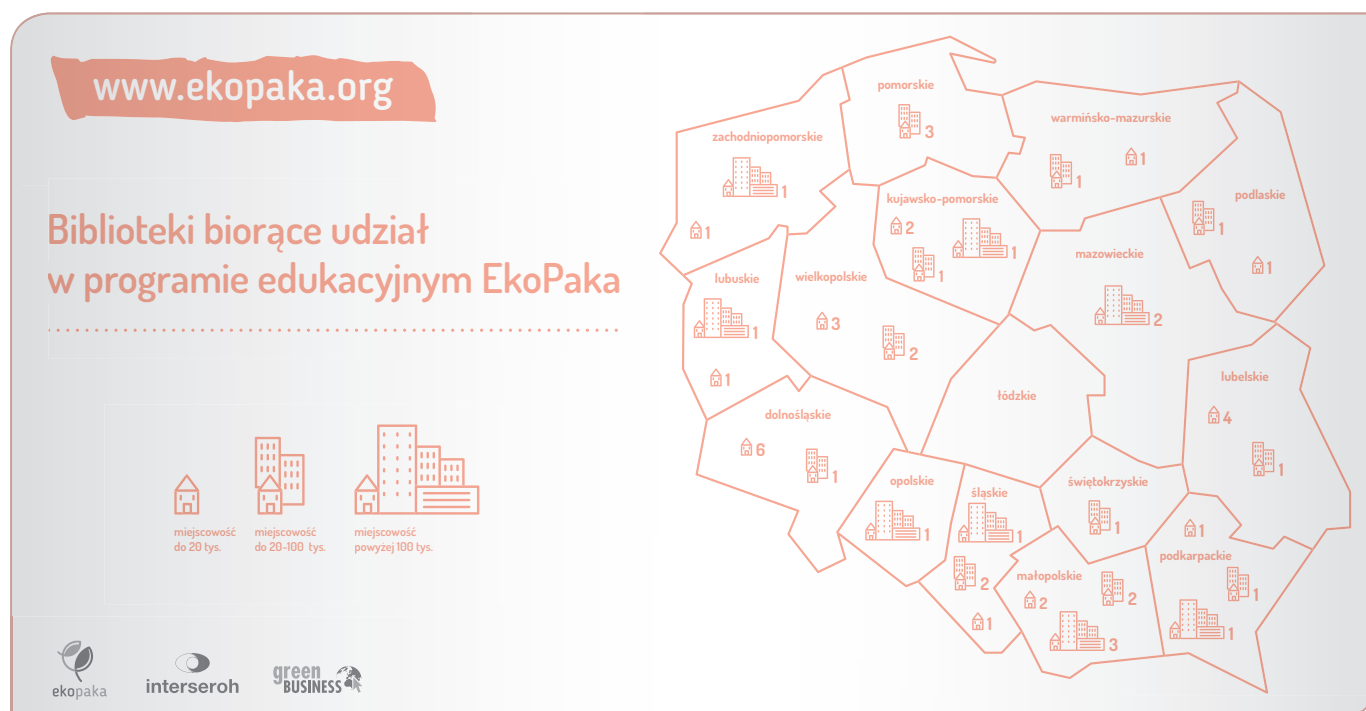
Jednym z naszych priorytetów jest zamykanie tzw. cyklu życia produktów i materiałów – mówi Anna Grom, Członek Zarządu Interseroh w Polsce. Edukacja ekologiczna pomaga przedstawić ten temat w szerszym kontekście: oszczędności, ochrony środowiska, odpowiedzialności. Nasze przesłanie brzmi: kupuj rzeczy tylko wtedy, gdy absolutnie ich potrzebujesz. Gdy z kolei wyrzu-

casz odpady – staraj się zrobić wszystko, aby jak największa część mogła zostać ponownie wykorzystana – podkreśla Anna Grom.

Chęć udziału zgłosiło aż 370 bibliotek z całej Polski. Wybrane w pierwszej turze 50 z nich realizuje obecnie zajęcia na temat drewna. W pierwszej EkoPace znalazły się gry edukacyjne, artykuły plastyczne, zabawki i scenariusze zajęć dla dzieci. Nad dostosowaniem scenariuszy i zadań do wieku oraz możliwości młodych uczestników czuwają specjaliści z Fundacji Rozwoju Dzieci im. Komeńskiego. Projektowi partneruje także Fundacja Rozwoju Społeczeństwa

Informacyjnego wspierającą komunikację z bibliotekami.

Poprzez biblioteki program EkoPaka dociera do mieszkańców całej Polski: *Cieszy nas różnorodność zgłoszonych i wybranych bibliotek, bo to sygnał, że zainteresowanie ekologią rośnie* – deklaruje Agata Szczotka-Sarna koordynująca program po stronie Interseroh. *Wybrane zostały biblioteki zarówno z małych miejscowości, jak i wielkomiejskich ośrodków, są filie i biblioteki główne, reprezentowane są prawie wszystkie województwa* – opisuje Szczotka-Sarna.

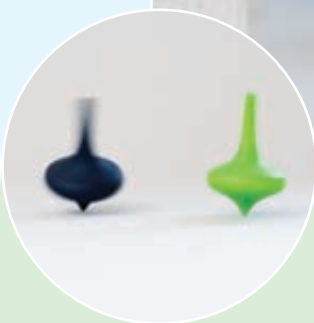

Projekt „EkoPaka – zamykamy obieg surowców” otwarty jest dla wszystkich. Na stronie www.ekopaka.org oraz na Facebooku programu (www.facebook.com/EkoPaka) udostępniane są materiały potrzebne do tego, aby samodzielnie realizować zajęcia edukacji ekologicznej oraz propozycje dodatkowych aktywności związanych z materiałami.

01

DREWNO

najbliższa edycja
premiera: listopad 2015

02

TWORZYWA SZTUCZNE

www.ekopaka.org

Projekt zrealizowany w ramach kampanii edukacyjnej „EkoPaka – zamykamy obieg surowców”
realizowanej przez INTERSEROH Organizację Odzysku Opakowań S.A.

interseroh

green
BUSINESS